

Fud 2010

Kristina Vikström
Samhällsvetenskaplig forskning

Varför ska en industri satsa på ett samhällsforskningsprogram?

- SKB måste agera inom ramen för det demokratiska systemet för att genomföra vårt uppdrag.
- SKB är beroende av beslutsfattarnas och allmänhetens stöd.
- Viktigt att låta utomstående forskare granska vår fråga och ”vända på alla stenarna”.

Varför ska en industri satsa på ett samhällsforskningsprogram?

- Forskningen är tänkt att vara ett stöd för beslutsfattarna i kommunerna och på riksplanet som i sitt beslutsfattande även måste väga in samhällsaspekterna.
- Det fanns även önskemål från Fud-remissinstanserna att SKB skulle komplettera det tekniskt-naturvetenskapliga forskningsprogrammet med samhällsvetenskaplig forskning.
- Syftet är framförallt att ge ett breddat beslutsunderlag för olika beslutsfattare, exempelvis kommunerna, och inte i första hand SKB.

Hur gick vi till väga ?

- SKB hade erfarenhet av mer än 30 års teknisk och naturvetenskaplig forskning men liten erfarenhet av samhällsforskning.
- Förberedande seminarier genomfördes med kommunerna, myndigheterna och forskare under 2002 och 2003.
- En forskningsöversikt togs fram över svensk och internationell forskning för att kunna bedöma vad som har gjorts och vad återstår att göra.
- Utlysning av forskningsmedel har skett varje år, från år 2004, och riktats till de svenska universiteten.

Hur gick vi tillväga?

- En Beredningsgrupp tillsattes med forskare inom samhällsvetenskap som ett stöd för SKB:s arbete.
- Deras uppgift har varit att bedöma projektens vetenskapliga kvalité, om projekten är relevanta för vår fråga och om forskarna är kvalificerade för forskningsuppdraget.
- Genom att samhällsforskningsprogrammet byggts upp successivt har synpunkter på programmets innehåll från omvärlden tagits tillvara.

- Viktigt med en tydlig rollfördelning mellan SKB och forskarna.
- Forskarna formulerar sina forskningsfrågor, väljer metodik, ansvarar för projektens resultat och slutsatser.
- Granskning sker vid inomvetenskaplig seminariebehandling, Fud - granskning, av Beredningsgruppen och vid öppna seminarier.

- Fyra övergripande forskningsområden identifierades i det förberedande arbetet: socioekonomiska effekter, opinion och attityder, beslutsprocesser och omvärldsförändringar.
- Vid utlysningarna 2005, 2006 och 2007 pekades dessutom särskilt på behovet av forskning om medias betydelse, ungdomars syn på demokrati och teknik, riskuppfattningar, aktörernas etiska bedömningar och forskning om beslutsprocesser och legitimitet.

Projekt

Attityder till slutförvar av använt kärnbränsle – Lennart Sjöberg, Handelshögskolan i Stockholm

Kärnavfallet–Från energireserv till kvittblivningsproblem – Jonas Anshelm, Linköpings universitet

Allmänhet, expertis och deliberation – Rolf Lidskog, Örebro universitet

Identitet och trygghet i tid och rum – kulturteoretiska perspektiv på kärnavfallsfrågans existentiella dimensioner – Per Johansson, Lunds universitet

Lokal utveckling och regional mobilisering kring tekniska och storskaliga projekt – Lena Andersson-Skog, Umeå universitet

Långsiktiga socioekonomiska effekter av stora investeringar på små och medelstora orter – Urban Lindgren, Umeå universitet

Nationell kärnbränslepolitik i en europeisk union? – Per Cramér, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

Som natt och dag trots samma kärnas ursprung? Om (o)likhet och opinioner i nationella/regionala mediers hantering av kärnfrågan – Annika Egan Sjölander, Umeå universitet

Resurs eller avfall? Politiska beslutsprocesser kring använt kärnbränsle – Arne Kaijser, KTH, Stockholm

Projekt (fortsättning)

Etisk argumentation i slutförvarsfrågan – Magnus Frostenson, Handelshögskolan i Stockholm

Mot aktivism eller ointresse? Svenska ungdomars syn på demokrati och miljö, vetenskap och teknologi i ett komparativt perspektiv – Thorleif Pettersson, Uppsala universitet

Ungdomars syn på demokrati- och teknikfrågor – Lennart Sjöberg, Handelshögskolan i Stockholm

Deltagandedemokrati och beslutslegitimitet i flernivåstyrningssystem – Carina Keskitalo, Umeå universitet

Etiska och filosofiska perspektiv på kärnavfallsfrågan – Sven Ove Hansson, KTH, Stockholm

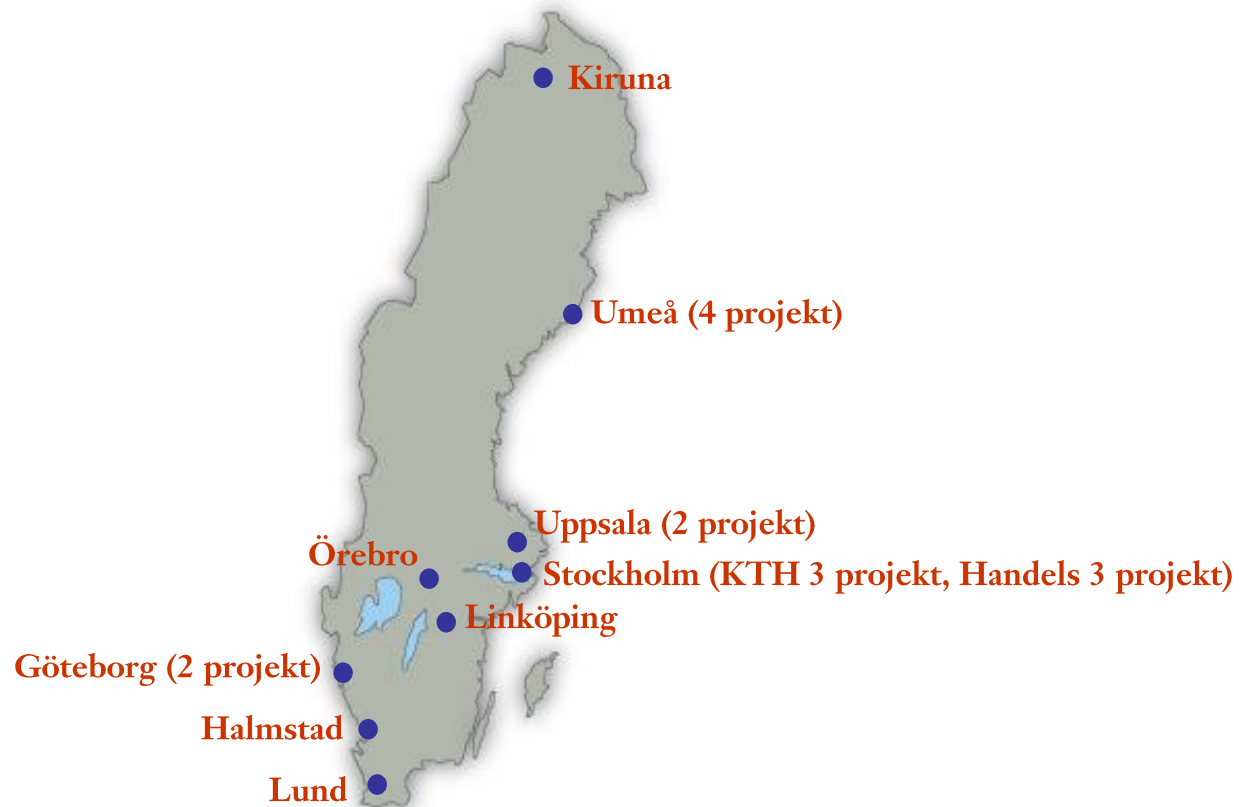
Ansvarstagande i kärnbränslecykelns slutsteg – ett rättsligt perspektiv – Per Cramér, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

Slutförvarets industriella organisering – fallgrop eller följdriktighet? – Magnus Frostenson, Uppsala universitet.

Demokratiska kärnfrågor – Lars Nord, Mittuniversitet

Kärnavfallets tidsperspektiv i jämförelse – Sven Ove Hansson, KTH, Stockholm

Geografisk spridning

Ämnesmässig spridning

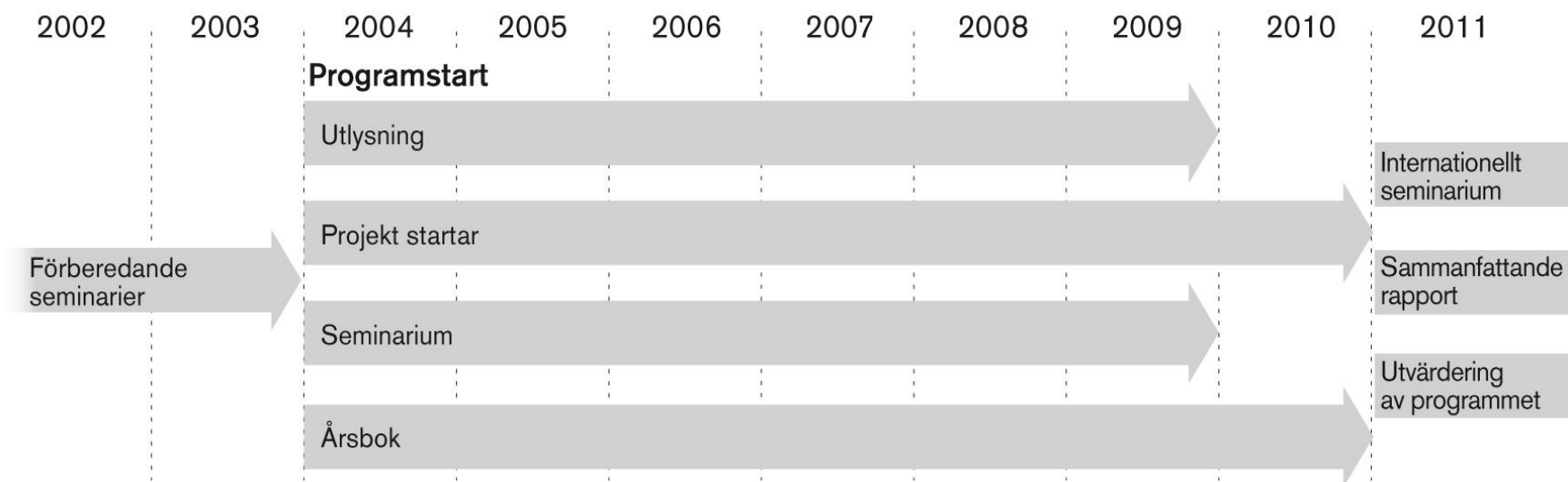
Hur ta del av forskningsresultaten?

- Samhällsforskningsseminarier under två dagar varje år där forskarna presenterar sina resultat. Deltagare från kommunerna, myndigheterna och miljöorganisationer.
- Samhällsforskningens populärvetenskapliga årsbok har publicerats under 2005 - 2010 (sex år).
- Slutrapporter från 17 projekt.
- SKB:s webb

Vad händer 2011?

- En sammanfattande rapport (svenska och engelska) tas fram för hela programperioden.
- Internationell samhällsvetenskaplig konferens den 3 och 4 maj i Stockholm.
- Utvärdering av hela programmet.

Översikt

Fud 2010

Fud-program 2010

